

CIVILNO DRUŠTVO

OSOBE S INVALIDITETOM U MEDIJSKOJ I MODNOJ INDUSTRIJI Kako ispričati priču o invaliditetu

Objavljeno prije 4 tjedna / 18 studenoga, 2023
By IN-PORTAL

sugovornici: osobe s invaliditetom trebaju se prestati predstavljati javnosti kroz invaliditet i naglasak staviti na znanje i vještine

Podcjenjivanje sposobnosti osoba s invaliditetom i fizičke barijere koje otežavaju kretanje i rad, obavljanje terenskih zadataka i pristup zgradi medijske kuće glavni su faktori koji osobama s invaliditetom otežavaju zaposlenje u novinarskoj struci, ustanovili smo u tekstu serije [Osobe s invaliditetom u medijskoj i modnoj industriji](#). Da li su se i s kretanjem susreli novinari koji su sami osobe s invaliditetom, što im znači novinari misle o trenutnom medijskom pristupu temama vezanim uz invaliditet pitali smo novinara, Antonija Milanovića i Sašu Drinića.

Milanović se novinarstvom počeo baviti radi dodatne zarade, a kasnije je to prerastalo u neku vrstu dodatne ljubavi i načina za osobni razvoj.

– Novinarstvo je za mene način da dođem do novih saznanja, novih informacija i kada usput testiram sebe i svoje granice, s obzirom na to da imam oštećenu motoriku svaki tekst zapravo na neki način borba i izazov dok ga pišem – rekao nam je piše [kolumnu Wheels on fire](#) za šibenski neovisni portal TRIS, a zaposlen je u gradskoj knjižnici.

Drinić kaže da je novinarstvo nešto najljepše što mu se dogodilo u životu.

– To je nešto što me još uvijek, nakon 16 godina, maksimalno ispunjava. Po prirodi znatiželjan i uvijek sam postavljao neka neočekivana pitanja, a fasciniralo me kako dolazile do odgovora, pogotovo u vremenu kad se nije moglo u par klikova doći do količine informacija. Upravo to traganje za informacijama i provjera informacija, kao i promatranje nekih kolega koji su uzori, npr. Andrija Jarak, nešto je što me i dalje uvijek izaziva tzv. Pavlovljev refleks.

Drinić radi na Radiju92fm u Slavonskom Brodu, vodi emisiju na Osječkoj televiziji i kolumnu za internetski portal [mixer.hr](#).

– Tri potpuno različita medija, a upravo je ta različitost ono što me ispunjava. Nekada sam prijepodne na radiju, poslijepodne na televiziji, a u međuvremenu pišem te

Kako su mediji različiti, i on se bavi različitim temama. Na radiju92 koji je, kako je 'lokalnog karaktera, a globalnih namjera' ima potpunu slobodu biranja tema, pa je nacionalna i svjetska aktualna zbivanja. Ističe da je Radio92 uvijek tu kad treba info osobe s invaliditetom o tome kako određena tema djeluje na njih. Na Osječkoj televiziji vodi [emisiju o kulturi TV koktel](#) koja prati kulturne i društvene događaje u Osijeku. Kolumna za internetski portal opet je priča za sebe.

Milanović se pak najviše bavi temama koje muče osobe s invaliditetom i druge ranjive jer je, kao i Drinić, i sam pripadnik te skupine i jer dosta radi na polju poboljšanja života osoba s invaliditetom. Do posla u novinarskoj struci nije mu bilo lako doći, ali ne zbog invaliditeta, nego zbog nestabilnih uvjeta i nestabilnog financiranja medija. Iz istog razloga ima drugi, stalni posao.

– Imao sam prilike baviti se i drugim temama, npr. temama iz showbiza, radio sam poznatim osobama, pratio neke važne događaje, pa i neke teške i kompleksne političke ali to je bilo vrlo kratko, s obzirom na to da su honorarni poslovi u novinarstvu jako nepredvidivi – danas imate angažman, sutra ga već ne morate imati – kaže Milano. Dodaje da 'nitko nije imao novaca za normalan mjesečni honorar'. Slao je pismo malo popravljao životopis i nadao se će netko uopće odgovoriti.

– Najteže bi mi palo kad bi se netko javio i čak ponudio angažman, sve bi okvirno bilo ok, onda bi započeli rečenicu 'javiti ćemo vam se za tri dana...', i onda se više nitko ne javi. Zovete natrag na isti broj on je konstantno zauzet. Radije bih da mi se kaže da nemate da mi se budi lažna nada, što mnogi rade – objašnjava nam.

Drinić kaže da se u potrazi za poslom nije susretao s predrasudama.

– Mene moji urednici ne doživljavaju kao osobu s invaliditetom. U televiziji sjediti to nije problem ni njima ni javnosti, niti je to neka velika priča. Bio bih jako tužan da su me angažirali i da im trebam u programu jer sam osoba s invaliditetom, pa da glume da su inkluzivni i osjetljivi.

Što se aktualnog televizijskog i radijskog programa tiče, Milanović smatra da bi sačuvanje i osvješćuje javnost o temama vezanim uz invaliditet trebalo biti više.

dalje poboljšavati što se toga tiče.

Drinić se slaže da te teme nisu dovoljno pokrivena, ali ističe da prvotnu sreću kad njima počne baviti brzo gasi način na koji je tema pokrivena.

– Često novinar uzme sugovornika iz kojega izvuče kukanje. Ja nikada ne izvlačim volimo zvati ‘toplom ljudskom pričom’ jer to vrlo brzo sklizne u patetiku. Patetika ubija eter i daje krivu sliku stvarnosti. Ako ćemo iskoristiti vrijedne medijske minute, umjesto donijeli rješenje, nismo napravili dobru stvar. Treba krenuti objekt sugovornike pitati pitanja koja će možda i njima otvoriti neki drugi pogled na problem.

Dodaje da je motiv sugovornika (i novinara) glavni pokretač priče.

– Ako je sugovornik odlučio svoj problem staviti u središte pozornosti, umjesto rješenje ćemo još jednu patetičnu priču s kojom ne možemo ništa. Naravno da ima teških situacija kojima je potrebna pomoć, ali takve se situacije brzo prepoznaju.

Milanović kaže da sadržaj o osobama s invaliditetom ide iz krajnosti u krajnost.

– Ne kažem da neke herojske priče nije potrebno na takav način ispisati, ali bombastičnu herojsku priču i shvatim da je to priča koju prolazi 80 posto osoba s invaliditetom, djeluje malo frustrirajuće.

Kaže da treba postojati neka doza u izvještavanju – i herojske priče i sažalijevanje pretjeranim.

– O osobama s invaliditetom treba pisati kao da pišete o nekoj osobi koja apsolutno ima problem. Možda je bitno primijeniti takav način gledanja na to, možda je bit u tome da ne idete u pretjerano sažalijevanje automatski ćete dobiti sliku da su osobe s invaliditetom nesposobne što je poruka koju, vjerujem, niti jedna osoba s invaliditetom ne želi dobiti iz teksta. Smatram da je najbolje jednostavno spustiti loptu i prezentirati te osobe ravnopravne ostaloj populaciji. Moj pristup je isto takav, volim isticati nešto kada je novo, ali znam koliko je potrebno to istaknuti, ne pretjerujem u isticanju vrlina ili mana, već smatram da imam dovoljnu granicu i percepciju svega toga. Zato vjerujem da moji tekstovi dovoljno dobro predstavljaju osobe s invaliditetom, jer ih se gleda onako kako su oni sami sebe predstavili kroz tekst – objašnjava nam naš sugovornik.

Spomenuo je također da u društvu ima osoba koje vole biti ekstremno patetične u čekaju sažalijevanje od drugih osoba, pa na taj način štete svima oko sebe.

– Neće mediji promijeniti percepciju društva i učiniti društvo i institucije senzibiln osobama s invaliditetom, ako je moj pogled na moj život patetičan, tužan, čemeran i depresivan... Taj dio nitko ne može napraviti umjesto nas. Mi moramo biti ti koji će problem gledati kao na nešto životno, kao nešto s čim se treba uhvatiti u koštac i u nam bude bolje. Moramo znati što želimo i koliko je dovoljno da nam bude bolje u trenutku – govori on, dodavši da ga osobe do čijeg mišljenja mu je stalo ne doživljaju osobu s invaliditetom, iako ima cerebralnu paralizu. Uvijek su tu kad ih zamoli za j tek to ih podsjeti na invaliditet.

Upravo takva perspektiva nam je potrebna – staviti osobnost, znanje i vještine, pri ljubav u prvi plan, prije invaliditeta. Mediji se trebaju potruditi da se odmaknu od sažaljenja ili isticanja svakodnevnih stvari kao herojstava, i približiti se temama koje drugačije načine na koje nešto može biti napravljeno, drugačije pristupe. Kao što č možemo zavezati na nekoliko načina, tko i svaka druga radnja može imati nekoliko nijedan od njih nije krivi.

Imamo još puno posla oko stvaranja realne slike osoba s invaliditetom i edu mogućnostima. Promjena kreće od nas samih, kao što su istaknuli naši sugovornici s invaliditetom trebaju se prestati predstavljati javnosti kroz invaliditet i naglasak s znanje i vještine. Naravno da je to teško i da stalne odbijenice, nailaženje na neraz podcjenjivanje mogu ubiti čovjeku duh i dovesti do zatvorenosti, bespomoćnosti i toga nema ništa – treba se sjetiti da nešto nije u redu s onima koji vam izazivaju te a ne s vama i sa stavom ‘ja to želim, mogu i hoću’ krenuti u izgradnju boljeg svijeta

Ana Vragolović

Članak je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

POVEZANE TEME:

[IN MREŽA](#) [IN BURZA](#) [VIJESTI](#) [SPORT](#) [MODERNA VREMENA](#) [LIFE!](#)